

Družba s sedežem v državi EGP, ki je lastnica plovila, ki pluje pod zastavo tretje države, in opravlja storitve pomorskega prevoza iz države EGP ali vanjo, se lahko sklicuje na svobodo opravljanja storitev

Družbo je mogoče šteti za izvajalko storitev, pri čemer morajo imeti prejemniki teh storitev sedež v drugih državah EGP kot v državi, v kateri ima sedež družba

Pravo Unije določa, da se svoboda opravljanja pomorskih storitev med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami uporablja za državljane držav članic s sedežem v državi članici, ki ni država osebe, ki so ji storitve namenjene. Uporablja se tudi za državljane držav članic s sedežem zunaj Unije in za ladjarske družbe s sedežem zunaj Unije, ki jih nadzirajo državljani države članice, če so ladje registrirane v tej državi članici v skladu z njeno zakonodajo.¹

Družba Fonnship je družba norveškega prava. Med letoma 2001 in 2003 je bila lastnica plovila M/S Sava Star, ki je plulo pod panamsko zastavo. S tem plovilom so se opravljali predvsem prevozi med državami članicami pogodbenicami Sporazuma EGP. Posadka na ladji je imela poljsko in rusko državljanstvo. Družba Fonnship je bila delodajalka te posadke.

Družba Fonnship je navedla, da je bila plača članov posadke določena s kolektivno pogodbo, ki jo je sklenila z ruskim sindikatom. Ker je švedski sindikat menil, da plače posadke plovila Sava Star niso bile primerne, je 26. oktobra 2001, ko je bila ta ladja zasidrana v pristanišču Holmsund (Švedska), zahteval, naj družba Fonnship sklene kolektivno pogodbo, ki jo priznava International Transport Workers' Federation. Ker je navedena družba to zahtevo zavrnila, so bili izvedeni sindikalni ukrepi, katerih namen je bil med drugim onemogočenje raztovarjanja in natovarjanja ladje. Družba Fonnship in švedski sindikat sta 29. oktobra 2001 kljub ugovorom članov posadke podpisala kolektivno pogodbo. Plovilo je nato lahko izplulo iz pristanišča Holmsund.

Plovilo Sava Star je bilo 18. februarja 2003 zasidrano v pristanišču Köping (Švedska). Pogodba iz leta 2001 na ta datum ni več veljala. Potem ko je neki drug švedski sindikat izvedel sindikalne ukrepe, je bila kljub ugovorom članov posadke sklenjena nova kolektivna pogodba. Plovilo je nato lahko izplulo iz pristanišča.

Družba Fonnship je pri Arbetsdomstolen (delovno sodišče, Švedska) vložila tožbo proti sindikatoma, s katero je predlagala, naj se jima naloži plačilo odškodnine za gospodarsko škodo, ki ji je nastala zaradi motenj opravljanja storitev, povzročenih s sindikalnima ukrepoma. Eden od sindikatov je pri Arbetsdomstolen vložil tožbo proti družbi Fonnship, s katero je predlagal, naj se tej družbi naloži plačilo odškodnine zaradi kršitve pogodbe iz leta 2001.

Arbetsdomstolen je v teh okoliščinah Sodišče vprašalo, ali je treba pravo Unije razlagati tako, da se družba s sedežem v državi pogodbenici Sporazuma EGP, ki je lastnica plovila, ki pluje pod zastavo tretje države, in opravlja storitve pomorskega prevoza iz države pogodbenice Sporazuma EGP ali vanjo, lahko sklicuje na svobodo opravljanja storitev.

¹ Uredba Sveta (EGS) št. 4055/86 z dne 22. decembra 1986 o uporabi načela svobode opravljanja storitev v pomorskem prometu med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 174).

Sodišče najprej poudarja, da pravo Unije s tem, da pri opredelitvi osebnega področja uporabe svobode opravljanja storitev v sektorju pomorskega prometa iz države pogodbenice Sporazuma EGP ali vanjo določa dve kategoriji oseb, ki se lahko sklicujejo na to svobodo opravljanja storitev, in sicer državljane držav pogodbenic Sporazuma EGP s sedežem v EGP ter državljane držav pogodbenic Sporazuma EGP s sedežem v tretji državi in ladjarske družbe s sedežem v tretji državi, ki jih nadzorujejo državljani države pogodbenice Sporazuma EGP.

Zakonodajalec Unije je hotel s tem, da je na osebno področje uporabe vključil državljane držav članic, ki imajo sedež v tretji državi ali v njej nadzorujejo ladjarsko družbo, zagotoviti, da je velik del komercialnih plovil v lasti državljanov držav članic vključen v liberalizacijo sektorja pomorskega prometa, tako da se ladjarji držav članic med drugim lažje soočajo z omejitvami, ki jih določajo tretje države.

Zakonodajalec je z navedbo, da morajo biti ladje registrirane v državi pogodbenici EGP, tako da so državljani take države, ki delujejo s sedeža v tretji državi, izključeni iz svobode opravljanja storitev, če njihova plovila ne plujejo pod zastavo navedene države, uvedel zahtevo navezne okoliščine. Neobstoj enake zahteve za državljane držav pogodbenic Sporazuma EGP, ki delujejo s sedeža v EGP, kaže na to, da je zakonodajalec menil, da ta kategorija oseb že sama po sebi pomeni dovolj tesno navezno okoliščino s pravom EGP, da jo je mogoče vključiti na osebno področje uporabe zakonodaje Unije, ne glede na zastavo, pod katero plujejo njena plovila.

Sodišče je ob upoštevanju tega razlikovanja poudarilo, da je treba preveriti, ali je mogoče šteti, da zadevna oseba ali družba opravlja storitve. Tako je, če upravlja plovilo, s katerim se prevoz izvede. Predložitveno sodišče je izključno pristojno za presojo resničnosti te trditve.

Če je treba šteti, da družba Fonnship opravlja storitve pomorskega prevoza, in če ni sporno, da so imeli prejemniki teh storitev v obravnavanem primeru sedež v državi pogodbenici Sporazuma EGP, ki ni Norveška, mora predložitveno sodišče ugotoviti, da ta družba spada na osebno področje uporabe prava Unije. V tem primeru **je treba vse omejitve, ki niso bile objektivno utemeljene in so opravljanje storitev onemogočale ali ovirale ali so te storitve naredile manj privlačne, razglasiti za nezdržljive s pravom Unije.**

Uporaba prava Unije nikakor ni odvisna niti od okoliščine, da plovilo, s katerim se opravlja pomorski prevoz in na katerem so zaposleni delavci, v korist katerih so sprejeti sindikalni ukrepi, pluje pod zastavo tretje države, niti od okoliščine, da so člani posadke plovila državljani tretjih držav.

Sodišče ugotavlja, **da se družba s sedežem v državi EGP, ki je lastnica plovila, ki pluje pod zastavo tretje države, in opravlja storitve pomorskega prevoza iz države EGP ali vanjo, lahko sklicuje na svobodo opravljanja storitev, če je mogoče šteti, da zato, ker upravlja to plovilo, opravlja te storitve, in če imajo prejemniki teh storitev sedež v drugih državah EGP kot v državi, v kateri ima sedež ta družba.**

OPOZORILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793